RETALLAR LA SANITAT MATA

Aquesta frase vista a mobilitzacions i adhesius explica a la perfecció tot el que està passant les últimes setmanes al nostre territori, i des de desembre de 2019 en altres parts del món. **Les retallades en la sanitat pública no només acaben amb les vides de les persones**, sinó que **enterren drets adquirits com a treballadores i usuàries**, empitjoren encara més la situació de la sanitat pública i ens obliguen a **pagar les retallades amb els nostres cossos**.

UNES RETALLADES QUE VÉNEN DE LLARG

Les retallades a la sanitat arreu dels Països Catalans es van iniciar el 2007 i no s'han aturat. **El 2015, la despensa sanitària per habitant dels Països Catalans era a la cua de la resta de l'Estat espanyol.** El 2018, un informe situava a Catalunya i al País Valencià a la cua de l'Estat en atenció sanitària. Aquestes retallades s'han vist reforçades amb les reduccions en el pressupost en sanitat per part dels diversos governs de l'Estat espanyol: el 2012, la inversió va disminuir un 6%, el copagament es va implantar i el sistema sanitari va començar a necessitar una revisió dels seus principis fonamentals donada la nova situació. I durant els anys següents, el pressupost en sanitat ha continuat caient.

A Catalunya, l'any 2010, la Generalitat va destinar el 30% dels pressupostos a la sanitat, el sou del personal sanitari es va reduir un 5%, a més de la despesa farmacèutica. Convergència i Unió, amb Artur Mas al capdavant, v**a disminuir en més de 1500 milions d'euros el pressupost sanitari**, fet que va provocar el tancament de quiròfans i plantes hospitalàries, l'augment de les llistes d'espera per una operació, la reducció dels horaris als centres d'atenció primària, la no cobertura de baixes, l'augment de les negligències relacionades amb la manca de recursos...

Pel que fa al País Valencià, l'any 2012 **el govern del PP va aprovar el decret de retallades salarials i socials** que va provocar una rebaixa en el sou del personal del sector públic, una disminució de la despesa destinada a la sanitat pública i una reordenació del sector, i l'aplicació de 300 mesures que aguditzaven encara més el procés de privatització de la sanitat. En els últims anys, **la retallada correspon a uns 1300 milions d'euros**.

I en el cas de les Illes, entre 2010 i 2012 e**ls concerts a la sanitat privada es van incrementar més d'un 36%**, l'any 2015 la despesa en sanitat va ser del 5,3% i l'any 2017 la despesa en sanitat es trobava a la cua de l'Estat espanyol. Aquesta disminució de la despesa sanitària ha perjudicat els serveis assistencials en tots els seus àmbits, el sou del personal i les inversions en equipaments i infraestructures i en salut pública. Però ha beneficiat als **concerts per finançar una provisió privada de serveis** i l'augment de la despesa generada pels medicaments hospitalaris; l'any 2017 el pressupost en concerts representava l'11% de la despesa sanitària i els medicaments, el 25%.

Les retallades a la sanitat per part dels governs del PP i CiU arreu dels Països Catalans han suposat el **tancament de milers de llits a centres sanitaris i sociosanitaris públics** i l'inici d'una promoció directa i indirecta de la sanitat privada. A Catalunya, un 56% dels llits disponibles corresponen a hospitals privats, en el cas de les Illes, més d'un 43% i al País Valencià, més d'un 17%. La Federació d'Associacions per a la Defensa de la Sanitat Pública va quantificar les retallades aplicades des de 2009 entre 15000 i 21000 milions d'euros menys anuals. Així, des del 2007, els governs autonòmics, a través de les retallades, han treballat en la **consolidació d'un model dual de sanitat**.

I LA SANITAT PRIVADA, QUÈ?

Des del 15 de març, arran de l'estat d'alarma, la sanitat privada queda a disposició de la sanitat pública a l'Estat espanyol. Però s'està duent a la pràctica? Els governs expropiaran a la sanitat privada els recursos necessaris per fer front a la crisi, fent trontollar pactes i interessos econòmics? Fa una setmana es va publicar que l'aportació de la sanitat privada al Principat era de 100 llits d'un total de 3300, 84 a les Illes, de més de 1300, i al País Valencià, 136 llits d'un total de 1200. En resum, **la sanitat privada posa a disposició només el 5,5% del total dels seus llits**. Mentrestant s'estan habilitant universitats, pavellons poliesportius i hotels com a hospitals de campanya per fer front a la manca d'espai. I tota aquesta nova inversió per adequar espais nous d'on ve? Doncs del sector públic. I arribats a aquest punt, no ens hauríem de preguntar si tenint els recursos disponibles, en aquest cas privats, per què no els aprofitem?

I per acabar d'arrodonir la cirereta de la sanitat privada, seguint en la línia de mantenir els beneficis econòmics, algunes **clíniques pretenen aplicar ERTOs a les seves treballadores**, generant així un estalvi i una preservació del seu capital. ERTOs en sectors considerats essencials per la societat, tot i ser privats.

I les respostes dels diversos governs cap a la sanitat privada apunten cap a una nul·la voluntat d'acció per utilitzar més recursos privats. De fet, es limiten a felicitar-los per la seva col·laboració. **Aquesta crisi deixa en evidència les mancances que té el sistema sanitari públic**, ens ajuda a entendre quines són les claus estructurals del problema i ens porta al punt de no retorn, necessitem desgranar-los i donar-los la volta.

L'INICI D'UNA NOVA CRISI I LES CONSEQÜÈNCIES PER A LES TREBALLADORES

El febrer de 2020, comencen a fer-se públics els primers casos de Covid-19 al nostre territori. Què ens ha comportat això com a usuàries i treballadores del sistema sanitari? Des de fa més d'un mes, els centres hospitalaris i les treballadores ens hem preparat per fer front al caos, que ha acabat arribant i que tot apunta que acabarà d'esclatar aviat. **No hi ha llits suficients**, incloent-hi els de l'UCI, i es treballa per adequar altres unitats hospitalàries, i no hospitalàries, per poder fer front a la càrrega assistencial. **No hi ha material de protecció suficient** per garantir la seguretat de les treballadores, de fet, hem de tenir en compte que l'Estat espanyol és qui més personal sanitari té infectat per la Covid-19. Per desgràcia, això ja ha tingut conseqüències (arreu de l'Estat espanyol hi ha hagut **6 morts** de personal sanitari).

Ens trobem amb **canvis constants en els protocols assistencials**, cada cop més febles i en què cada cop es necessita menys material de protecció... Casualitat? **La precarietat laboral s'ha establert en forma de llargues jornades de feina**, fins i tot doblant torns, amb una càrrega assistencial molt elevada. I quan arribem a casa, esgotades físicament i psicològicament, només podem agafar forces per afrontar un altre dia de feina. L'extrema situació a què ens hem vist abocades les treballadores de la sanitat ens posa al centre, com a principal focus d'infecció del virus per a la resta de la societat.

Però l'estat actual del sistema sanitari no és fruit únicament de la Covid-19. Les retallades que ha patit el sistema de salut han aplanat el camí per trobar-nos en la situació en què estem, saturades i desbordades. I cada dia, quan arriben les 20 hores, se'ns escapa un somriure quan sentim els aplaudiments que ens mostren l'agraïment de la gent, i esperem que, un cop passat tot, no ens envaeixi un episodi d'amnèsia col·lectiva i recordem que sense un canvi de paradigma, no podrem avançar. No podem continuar permetent que ens retallin els drets, ni sanitaris, ni laborals, ni educatius, ni sexuals.

Cada cop que aplaudiu, recordeu que hem de l**luitar per mantenir aquest sistema de salut**, i les seves professionals, que cada dia, i avui més que mai, tenim cura de totes les persones afectades. No podem permetre que les llistes d'espera arreu dels Països Catalans continuïn augmentant, ni les desigualtats en l'esperança de vida entre classes socials, ni l'empitjorament de la nostra salut.

PER QUÈ NECESSITEM UN SISTEMA SANITARI PÚBLIC?

No necessitem una gestió centralitzada per part del Govern espanyol ni el desplegament de l'exèrcit arreu del territori. El que necessitem és fer un pas endavant. És imprescindible **posar la vida al centre** i deixar de banda els interessos empresarials i econòmics que envolten la sanitat. I posar la vida al centre significa que les necessitats de les persones són prioritàries, que passen per damunt dels interessos econòmics

d'empreses i lobbies. Quina és la quantitat de treballadores d'arreu dels Països Catalans que paguen doblement per la seva salut? **Les retallades en el sistema sanitari no poden recaure sobre les nostres vides**, perquè no són cap negoci.

Necessitem un **sistema sanitari de provisió, gestió i titularitat 100% pública**, de millor qualitat, on el dret d'universalitat sigui fonamental, que superi les desigualtats d'accés, que sigui independent de la provisió sanitària privada. Necessitem un sistema de salut que aposti per la **millora de l'estat de salut** de les classes populars, que promogui la prevenció i promoció de la salut, que tingui en compte la complexitat de la comunitat i es basi en els determinants socials de la salut per fer front a les desigualtats. I sobretot ens cal que les cures siguin cobertes amb recursos públics i que no siguem les dones de classe treballadora qui les sostinguem.

Cal **transformar la sanitat pública en clau feminista** i superar el model heteropatriarcal. Apostem per un model que no medicalitzi a les dones, que treballi en la recerca sobre la salut integrant la perspectiva de gènere i sobre els problemes de salut que afecten exclusivament a les dones, que faci una aposta real per la detecció i prevenció de la violència masclista. Necessitem un model de garantia per la millora de la salut afectiva, sexual i reproductiva.

Cal acabar amb l'acumulació del capital i el drenatge públic cap a la sanitat privada. La salut no és un joc on es guanyen diners, cal posar a disposició de la sanitat pública tots els recursos que es troben en mans de la sanitat privada. Necessitem sobirania. Sobirania sanitària per poder fer front els problemes de salut i millorar la qualitat del nostre sistema sanitari. La centralització que està fent l'Estat espanyol ens aboca a una a**gudització encara més gran d'aquesta crisi sanitària**.

I el preu que Europa ens farà pagar serà alt, molt alt. **Aquesta crisi sanitària anirà acompanyada d'una crisi econòmica** que afectarà, encara més, els nostres drets. Serà llavors quan haurem de seguir aplaudint les lluites de les treballadores, sanitàries o de qualsevol altre sector. Haurem de continuar construint xarxes de suport als barris. Haurem de confiar més que mai en les nostres veïnes. Tenim l'oportunitat de fer que les nostres vides estiguin al centre. I ara sí, amb un fort aplaudiment.

Ainhoa Hernàndez Vilaplana i Irati Bernaola Sagardui,
infermeres i militants d'Endavant OSAN i de COS Sanitat

endavant
organització socialista d'alliberament nacional

SINDICATCOS.CAT

ENDAVANT.ORG

